

Євген ШИШИГІН – здобувач III освітньо-наукового ступеня
доктора філософії кафедри образотворчого мистецтва,
Київський столичний університет ім. Б. Грінченка, м. Київ
<https://orcid.org/0009-0005-6813-6224>
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1208>
y.shyshyhin.asp@kubg.edu.ua

Алла РУДЕНЧЕНКО – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри декоративного
мистецтва і реставрації, Київський столичний університет ім. Б. Грінченка, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0001-9354-8216>
a.rudenchenko@kubg.edu.ua

Цитування:

Шишигін Є., Рудченко А. Візуалізація артдизайнерських проєктів Амвросія Ждахи. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2026. № 52. С. 677-682 <https://doi.org/10.35619/ucpmk.52.1208>

Осмилено частину спадщини Амвросія Ждахи, пов'язану з його проєктами інтер'єрів, меблів, печей, фарфорових виробів 1919 року, візуалізованих користувачем Антоном Проненком 31 грудня 2025 року на шпальтах соціальної мережі Фейсбук. А саме – ослонів, стільців, наборів кріселек і бенкеток, лав-бомбетелей, диванних куточків із гіркою, трюмо, столів, скринь, сервантів, кухонних буфетів із керамічним і фаянсовим посудом, ломберних столів, ширм, комодів, полиць, універсальних меблів стибу етюдника-мольберта-попітра для зберігання нот, палітр фарб, газет і журналів, п'єців печей, порцелянових чашок і сподок. Наведено перелік розробок артдизайну посудних форм, представлених у миснику кухонного буфету: дзбанок стибу молочника з покриттям, 3 тарелі різного діаметру з декоративним орнаментом із флоральними і геометричними мотивами, плесканцем із високою шийкою на короку, чарку, цукорницю на ніжці з накривкою, келих-креманка, масничка, чайна чашка з блюдцем, ваза для квітів, склянка.

Ключові слова: стиль, дизайн, етнодизайн, модерн, артдеко, стилістика, артдизайн, декоративно-прикладне мистецтво, образотворче мистецтво, проєкт, середовище, композиція, художні особливості, фарфор, фаянс, піч, кераміка, Амвросій Ждаха.

Постановка проблеми. Творчість Амвросія Ждахи в річищі артдизайну почала вивчатися з 1980-х років. За останні п'ятдесят років вона частково досліджена за матеріалами архівної колекції Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки ім. Володимира Заболотного, але до кінця 2025 року не було здійснено спроб візуалізувати твори з окремого фонду автора цієї установи [1].

Останні дослідження і публікації. 1948 р. дирекцією Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки ім. Володимира Заболотного ухвалено рішення про закупівлю майже 10 альбомів у теках із проєктами інтер'єрів, меблів, посуду, малюнками української минувшини, графічними ілюстраціями до періодичних видань та етнографічними замальовками А. Ждахи кінця XIX – початку XX сторіч [2]. Цей матеріал, а також стаття князя В. Кармазина-Каковського «Амвросій Ждаха – мистець історичного малярства (1885–1927)» [12; 137–152], вміщені у «Нотатках з мистецтва» 1978 р., стали першоджерелами для низки наступних наукових розвідок щодо спадщини митця [3; 27–32]. Зокрема, каталогу виставки «Український артист-маляр Амвросій Ждаха», оприлюдненого в Очакові 1996 р. під егідою Державного музею Т. Шевченка в Києві за дієвої участі визначного діяча культури і мистецтва України Володимира Яцюка, котрий написав вступну статтю до означеного видання [14; 5].

Окремі віхи діяльності митця на Півдні України вивчали одесити Віра Солодова, кандидат історичних наук, багаторічний директор Одеського історико-краєзнавчого музею 2009 р. [11], мистецтвознавець Сергій Шевельов 2000 і 2001 рр. [15, 16], краєзнавець Тарас Максим'юк 2021 [9] та краєзнавиця з Очакова Галина Крикун упродовж 1996–2021 рр. [4; 473, 5; 59–61, 6; 1–85, 7, 8, 14].

31 грудня 2025 р. увагу спадщині непересічного майстра приділив користувач Антон Проненко, який у пості «Візуалізація меблів українського дизайнера Амвросія Ждахи» намагався представити для широкої спільноти ту частину спадщини окресленого автора, яка досі не осмислена під таким кутом зору [10].

Мета статті – визначити художні особливості артдизайнерських творів Амвросія Ждахи початку XX сторіччя (інтер'єрів, меблів, ширм, порцелянових творів, печей), візуалізацію яких здійснено 31 грудня 2025 р. Андрієм Проненком і розміщено у соціальній мережі «Фейсбук».

Виклад основного матеріалу дослідження. Спадщина А. Ждахи є досить різноманітною, оскільки митець і артдизайнер залишив надзвичайно багату спадщину, окремі частини якої розпорочені між приватними і державними архівами Одеси та Києва. Частину віх його біографії досі

ще вивчають за даними різноманітних архівів. Однією з останніх стала знахідка науковця Д. Жданова у метричних книгах Ізмаїльського архіву дати народження А. Ждахи – 7 грудня за старим стилем, оприлюднена колективом Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки ім. В. Заболотного 6 грудня 2025 р. на сторінці мережі Фейсбук [1].

Із-поміж ключових для даного дослідження напрацювань став ще один пост у вказаній соціальній мережі, поширений користувачем А. Проненком напередодні нового 2026 року під назвою «Візуалізація меблів українського дизайнера Амвросія Ждахи» [10], в якій автор наголосив на проєктній складовій спадщини майстра, й обрав кут зору висвітлення цього питання крізь призму промислового і дизайну середовища.

У своєму пості з рубрикою «українське бароко» він з оцифрованого архіву ДНАББ ім. В. Заболотного представив частину, пов'язану з елементами оздоблення інтер'єру з проєктів 2019 року та розмістив 37 візуалізацій окремих творів чи їх ансамблів, а також припис: «Візуалізації меблів в українському стилі з каталогу 1919 року авторства видатного ілюстратора, дизайнера і етнографа А. Ждахи. Серед яскравої палітри стилів, до яких звертався цей знавець і колекціонер мистецтва безумовно було і українське бароко, його культурна і матеріальна спадщина» [10].

При цьому інші користувачі відразу ж відреагували на оприлюднену інформацію. Зокрема, Ірина Сулима під постом прописала: «Мені, ніби, не бароко, а арт деко +етномотиви. Дуже гарно», а Андрій Присяжнюк зазначив: «Автор явно опирався на поширений в той час етностиль, так званий «баварський», який, вважається, що пішов із Німеччини, хоча меблі з такими ознаками були поширені майже по всій Європі. Звісно він його по своєму інтерпретував, наситив українською орнаментикою, і вийшло дуже круто. Ці меблі були спроектовані, по суті, для української еліти, але, на жаль, вона майже вся була знищена» [10]. І додав: «З великим задоволенням зробив би репліку одного з предметів якби був би достойний замовник» [10].

На що автор посту відповів наступне: «Там тільки деякі речі натхненні бароко, зокрема стільці, а також окремі елементи і образи. Загалом це можна охарактеризувати як еклектику, історизм і ар нуво. Важливим є те, як мотиви переплітаються з народним [мистецтвом] і інтегруються у класичний стиль» [10]. Поза сумнівом, що учасники даного діалогу відчували все те, заради чого А. Ждаха викладав історію мистецтва в Одеському художньому училищі на початку ХХ сторіччя [17; 1–265]. Слід зазначити, що після оприлюднення згаданих візуалізацій проєктів митця й артдизайнера, думки користувачів про джерела інспірацій означених творів варіювалися в діапазоні від бароко, еклектики, впливів закопанського і баварського стилів, ар нуво, ар деко з вкрапленнями елементів етномотивів (фолкарту й етнодизайну за сучасною термінологією).

При цьому здійснена за допомогою штучного інтелекту (обробка Chat GPT(?)) візуалізація артдизайнерських творів Амвросія Ждахи початку ХХ сторіччя (інтер'єрів (Рис. 1), меблів, порцелянових творів, ширм), поширена 31 грудня 2025 р. Андрієм Проценко у соціальній мережі «Фейсбук», дозволила не лише чіткіше осмислити конструктивні, композиційні та художні особливості творчої спадщини видатного митця і проєктанта, а й дала поштовх для реального відтворення цих творів у матеріалі.

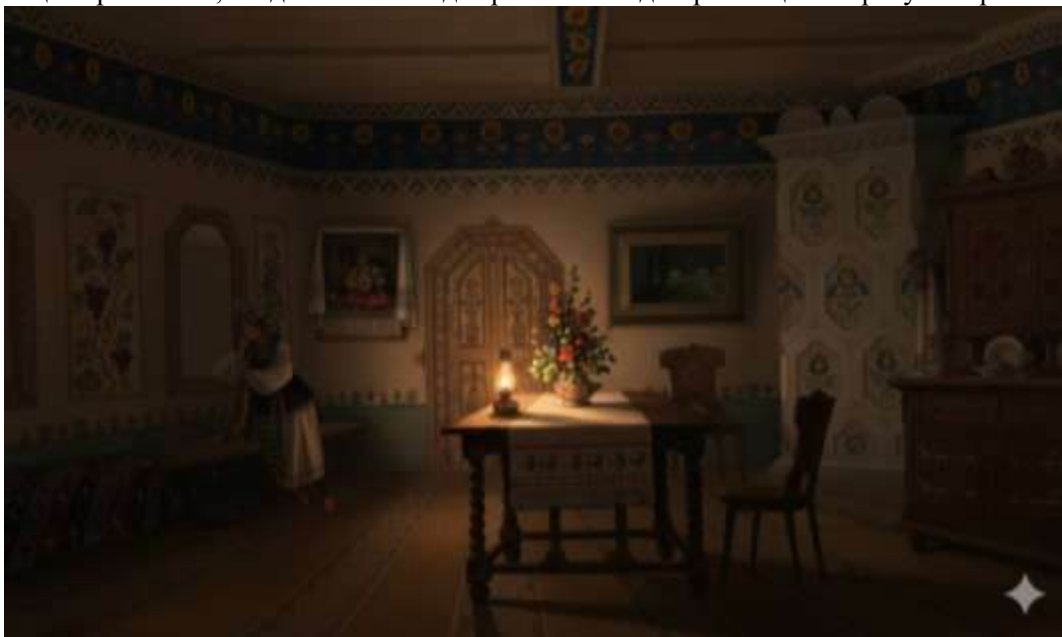

Рис. 1. Антон Проненко. Візуалізація проєкту інтер'єру А. Ждахи з матеріалів його фонду в ДНАББ ім. В. Заболотного. Фото з сайту: <https://www.facebook.com/groups/1667853323623695/user/100024357615096>

Окремо варто зупинитися на посудних формах, представлених в інтер'єрах (мисник кухонного буфету) і окремих проєктах (чашки зі сподкою). Весь посуд, запропонований А. Ждахою, не наслідував якихось конкретних форм відомих виробництв. Так само, як були запроєктовані унікальні елементи в ансамблі печі (корона у вигляді пластично вирішених мотивів соняха та окремі кахлі у вигляді дерева життя з мальованим соняхом), митець запропонував оформити середовище побутовими предметами.

Зокрема, дзбанком штибу молочника з покришкою, тарелями різного діаметру з декоративним орнаментом з флоральними і геометричними мотивами, плесканцем із високою шийкою на короку, перець у дизайні оздоблення вичеревку якого свідчить, що виріб призначений для оковитої й, відповідно, чаркою, а також цукорницею на ніжці з накривкою, що нагадує потакрем, келихом-креманкою, масничкою, чайною чашкою з блюдцем, вазою для квітів, склянкою. Декор деяких предметів, у тому числі скульптури малих форм із нечіткими силуетами або лініями малюнку штучний інтелект (?) дозволив представити чіткіше і дещо доопрацював (Рис. 2).

Рис. 2. Антон Проненко. Візуалізація проєкту кухонного буфету з посудом А. Ждахи з матеріалів його фонду в ДНАББ ім. В. Заболотного. Фото з сайту: <https://www.facebook.com/groups/1667853323623695/user/100024357615096>

Слід зазначити, що починаючи з реконструкції інтер'єру в народному стилі, при візуалізації якого можна краще розгледіти деталі, Амвросій Ждаха рухався від ідеї Т. Шевченка з «Живописною Україною», про що свідчать його маргінальні нотатки на полях рукописів до папок із проєктами.

Це дозволило йому акцентувати увагу в своїх роботах одразу на кількох чинниках: визначних подіях, віхах чи ключових творах історичної минувшини, пам'ятках, пов'язаних з етнокультурними традиціями окремих регіонів (зокрема, рідного йому Буджаку, турецько-молдовськими впливами на українське мистецтво і дизайн середовища та меблів; Волинь і Поділля з впливами закопанського стилю), та стилетворчістю, котра би могла консолідувати надбання Центральної і Північної України (Київщини – Кіровоградщини) зі спадком окремих територій Західної України. При цьому автор демонстрував ерудицію у знанні кращих сучасних для нього мистецьких досягнень модерну і ар деко, яким також віддавав данину.

Наразі осмислення візуалізації окремих проєктів інтер'єрів, умеблювання (Рис. 3) і керамічних і тонкокерамічних форм Амвросія Ждахи дозволяє здійснити їх повноцінний мистецтвознавчий аналіз з урахуванням художньо-образних особливостей творчості майстра.

Рис. 3. Антон Проненко. Візуалізація проекту стільця А. Ждахи з матеріалів його фонду в ДНАББ ім. В. Заболотного. Фото з сайту: <https://www.facebook.com/groups/1667853323623695/user/100024357615096>

Висновки. Отже, отримані нові дані по творчості Амвросія Ждахи дають змогу досягнути специфіку його артдизайнерських напрацювань, представлених у візуалізації авторських проєктів середовища і промислового дизайну, частина з яких завдяки ШІ (?) та наявності замовників на подібні твори може бути відтворена і втілена в реальність.

Те, що митець задумував понад сто років тому (більшість ідей має датування 1919 р.), наразі отримає можливість стати реальними витворами артдизайну або реконструкцією цілих інтер'єрів. Це дає змогу плекати думку про створення Музею видатного проєктанта і художника кінця XIX – початку XX ст. Амвросія Ждахи в Одесі, Ізмаїлі, Очакові, Кропивницькому, з якими цю видатну постать пов'язують віхи творчої діяльності.

Наразі 37 візуалізацій охоплюють низку ослонів, стільців, наборів кріселок і бенкеток, лав-бомбетелей, диванних куточків з гіркою, трюмо, столів, скринь, сервантів, кухонних буфетів із керамічним і фаянсовим посудом, ломберних столів, ширм, комодів, полиць, універсальних меблів штибу етюдника-мольберта-попїтра для зберігання нот, палітр фарб, газет і журналів, п'єців печей, порцелянових чашок і сподок.

При цьому візуалізація кухонного буфету наповнена дзбанком штибу молочника з покришкою, трьома тарелями різного діаметру з декоративним орнаментом із флоральними і геометричними мотивами, плесканцем із високою шийкою на короку, перець у дизайні оздоблення вичеревку якого свідчить, що виріб призначений для оковитої й, відповідно, чаркою, а також цукорницею на ніжці з накривкою, яка нагадує потакрем, келихом-креманкою, масничкою, чайною чашкою з блюдцем, вазою для квітів, склянкою. Частину з останньої групи перелічених творів ШІ (?) дещо доопрацював, оскільки у вихідних проєктах у предметів не було зроблено деталізації декору.

Список використаної літератури:

1. Амвросій Ждаха. ДНАББ ім. В. Заболотного. 6 груд. 2025 р. <https://www.facebook.com/dnabb.org/posts/pfbid027Ju9WFi2W5XcNrEk7T4PqDjNxus4ySRWmXFFzS8fe4aS56Kj261DUwa7hxoNCZS4>
2. Відомчий архів Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки ім. М. Заболотного в м. Києві. 2024.
3. Кармазин-Каковський В. Амвросій Ждаха – мистець історичного малярства (1885–1927). *Нотатки з мистецтва*. Філадельфія: ОМУ, 1978. № 18. С. 27–32. URL: <https://surl.li/vvfdru>.
4. Крикун Г. Ф. Ждаха Амвросій Андрійович: [біогр. довідка]. *Енциклопедія Сучасної України*. Київ, 2009. Т. 9: Е–Ж. С. 473. URL: <https://esu.com.ua/article-18950>
5. Крикун Г. Ф. Життя і діяльність Амвросія Ждахи. *Красзнавчий альм.* / Миколаїв. обл. ін-т післядипл. пед. освіти. Миколаїв. 2003. № 3. С. 59–61.
6. Крикун Г. Ф. Проект книги «Художник Ждаха Амвросій Андрійович в історії Очакова і землі Очаківської. Миколаїв : Вид-во Ірини Гудим, 2020. 85 с.
7. Крикун Г. Ф. Український артист-маляр Амвросій Ждаха. *Буклет*. Очаків, 2001 [Без суцільної пагінації].
8. Крикун Г. Ф. Художник Амвросій Ждаха – ілюстратор «Кобзаря». *Чорноморська зірка*. 1996. 23 берез.
9. Максим'юк Т. Спадок Амвросія Ждахи: дослідження і популяризація. *Чорноморські новини*. 2021. 9–11 верес. № 73–74. URL: <https://chornomorka.com/archive/22291-22292/a-15402.html>.
10. Проненко А. Візуалізація меблів українського дизайнера Амвросія Ждахи. 31 грудня 2025 р. URL: <https://www.facebook.com/groups/1667853323623695/user/100024357615096>.

11. Солодова В. Творче оточення А. Ждахи в Одеському художньому інституті у 1920-ті рр. *Вісник Одеськ. історико-краєзнавчого музею*. 2009. № 8 [Без суцільної пагінації].
12. Стельмашук Г. Князь Всеволод Кармазин-Каковський: учений, педагог, митець. *Вісник ХДАДМ*. 2022. №1. С. 137–152. URL: https://visnik.org.ua/pdf/visnik_ksada_2022-1_13_Stelmashchuk_137-152.pdf.
13. Український артист-маляр Амвросій Ждаха: Каталог виставки (Державний музей Т. Г. Шевченка в Києві) / вступ. ст. В. Яцюка. Очаків, 1996. С. 5.
14. Цифровий архів Галини Федорівни Крикун. Очаків, 2025.
15. Шевельов С. Євангельські ілюстрації Ждахи. – 192 сходинки. *Вкладник до газети «Вечірня Одеса»*. 2000. 22 черв.
16. Шевельов С. Євангельські ілюстрації Ждахи. – 192 сходинки. *Вкладник до газети «Вечірня Одеса»*. 2001. 26 лип.
17. Школьна О. В. Творчість і мистецько-педагогічна діяльність Михайла Жука (перша половина ХХ століття): дис.... канд. миств. / Львів. нац. акад. мистецтв. Львів, 2008. 265 с.: іл.

References

1. Amvrosii Zhdakha. DNABB im. V. Zabolotnoho. 6 hrudnia 2025 r. [V. Zabolotny DNABB. December 6, 2025] <https://surl.li/leguik> (data zvernennia: 19.01.2026 r.) [access date: 01.19.2026] [in Ukrainian].
2. Vidomchyi arkhiv Derzhavnoi naukovoï arkhitekturno-budivelnoi biblioteki im. M. Zabolotnoho v m. Kyievi (2024) [Departmental archive of the State Scientific Architectural and Construction Library named after M. Zabolotny in Kyiv] [in Ukrainian].
3. Karmazyn-Kakovskiy V. Amvrosii Zhdakha – mystets istorychnoho maliarstva (1885–1927) [Amvrosy Zhdakha – an artist of historical painting (1885–1927)]. *Notatky z mystetstva*. Filadelfiia : OMU. 1978. № 18. S. 27–32 [Notes on art. Philadelphia: OMU. No. 18. 27–32]. URL: <https://surl.li/filshu> [in Ukrainian].
4. Krykun H. F. Zhdakha Amvrosii Andriiovych: [biogr. dovidka] Zhdakha Amvrosy Andriiovych: [biogr. reference]. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy [Encyclopedia of Modern Ukraine]*. Kyiv, 2009. T. 9: E–Zh. S. 473 [Kyiv. Vol. 9: E–Zh. 473]. URL: <https://esu.com.ua/article-18950> [access date: 07/20/2025] [in Ukrainian].
5. Krykun H. F. Zhyttia i diialnist Amvrosiia Zhdakhy. Kraieznavchyi almanakh / Mykolaivskiy obl. in-pisliadypl ped. osvity [Life and activities of Amvrosy Zhdakha. Local history almanac / Mykolaiv region. in-t post-graduate pedagogy. education]. Mykolaiv, 2003. № 3. P. 59–61 [in Ukrainian].
6. Krykun H. F. Proiekt knyhy «Khudozhnyk Zhdakha Amvrosii Andriiovych v istorii Ochakova i zemli Ochakivskoyi» [Project of the book «Artist Zhdakha Amvrosy Andriiovych in the history of Ochakiv and the land of Ochakiv»]. Mykolaiv : Vydavnytstvo Iryny Hudym. 2020. 85 s. [Mykolaiv: Publishing House of Iryna Gudym. 85 p.] [in Ukrainian].
7. Krykun H. F. Ukrainyskiy artyst-maliar Amvrosii Zhdakha. Buklet [Ukrainian artist-painter Amvrosy Zhdakha. Booklet]. Ochakiv, 2001. [Bez sutsilnoi pahinatsii] Ochakiv [Without continuous pagination] [in Ukrainian].
8. Krykun H. F. Khudozhnyk Amvrosii Zhdakha – iliustrator «Kobzaria» [Artist Amvrosy Zhdakha – illustrator of «Kobzar»]. Chornomorska zirka. 1996. 23 bereznia [Chornomorskaya Zirka. March 23] [in Ukrainian].
9. Maksymyuk T. Spadok Amvrosiia Zhdakhy: doslidzhennia i populiaryzatsiia [The Legacy of Ambrose Zhdakha: Research and Popularization]. Chornomorski novyny. 2021. 9–11 veresnia. №73–74 [Chornomorskiy Novyny. 2021. September 9–11. No. 73–74]. URL: <https://chornomorka.com/archive/22291-22292/a-15402.html> [in Ukrainian].
10. Pronenko A. Vizualizatsiia mebliv ukrainskoho dyzainera Amvrosiia Zhdakhy. 31 hrudnia 2025 r. [Visualization of furniture by Ukrainian designer Amvrosiy Zhdakha. December 31, 2025]. URL: <https://www.facebook.com/groups/1667853323623695/user/100024357615096> [in Ukrainian].
11. Solodova V. Tvorche otocennia A. Zhdakhy v Odeskomu khudozhnomu instytuti u 1920-ti rr. [The creative environment of A. Zhdakha at the Odessa Art Institute in the 1920s]. *Visnyk Odeskoho istoryko-kraieznavchoho muzeiu*. № 8 [Bez sutsilnoyi pahinatsii] [Bulletin of the Odessa Historical and Local History Museum. 2009. No. 8 [No continuous pagination]] [in Ukrainian].
12. Stelmashchuk H. Kniaz Vsevolod Karmazyn-Kakovskiy: uchenyi, pedahoh, mytets [Prince Vsevolod Karmazin-Kakovsky: scientist, teacher, artist]. *Visnyk KhDADM*. 2022. №1. S. 137–152 [Bulletin of the KhSADA. No. 1. P. 137–152]. URL: https://visnik.org.ua/pdf/visnik_ksada_2022-1_13_Stelmashchuk_137-152.pdf [in Ukrainian].
13. Ukrainyskiy artyst-maliar Amvrosii Zhdakha (1996): Katalog vystavky (Derzhavnyi muzei T. H. Shevchenka v Kyievi) / vstup. stattia Volodymyra Yatsiuka [Ukrainian artist-painter Amvrosy Zhdakha (1996): Exhibition catalog (T. G. Shevchenko State Museum in Kyiv) / introduction. article by Volodymyr Yatsyuk]. Ochakiv, 5 [in Ukrainian].
14. Tsyfrovyi arkhiv Halyny Fedorivny Krykun, m. Ochakiv [Digital archive of Halyna Fedorivna Krykun, Ochakiv, 2025] [in Ukrainian].
15. Shevelyov S. Yevanhelski iliustratsii Zhdakhy. 192 skhodynyky. [Evangelical illustrations of Zhdakha. – 192 steps]. *Vkladnyk do hazety «Vechirnia Odessa»*. 22 chervnia, 2000 [Contributor to the newspaper «Evening Odessa». June 22] [in Ukrainian].
16. Shevelyov S. Yevanhelski iliustratsii Zhdakhy. 192 skhodynyky. [Evangelical illustrations of Zhdakha. – 192 steps]. *Vkladnyk do hazety «Vechirnia Odessa»*. 26 lypnia, 2001 [Contributor to the newspaper «Evening Odessa». July 26].
17. Shkolna O. V. Tvorchist i mystetsko-pedahohichna diialnist Mykhaila Zhuka (persha polovyna XX stolittia): dys. na zdob. nauk. stup. kand. myst.; Olha Volodymyrivna Shkolna, Lvivska natsionalna akademiia mystetstv [Creativity and artistic and pedagogical activities of Mykhailo Zhuk (first half of the 20th century): diss. on of science stupa Ph.D. art.; Olga Volodymyrivna Shkolna], Lviv National Academy of Arts. Lviv, 2008. 265 p.: il. [in Ukrainian].

UDC 745/749:75:72.012(477) «18–19»

VISUALIZATION OF ART DESIGN PROJECTS OF AMVROSY ZHDAKHA

Yevhen SHYSHYHIN – Postgraduate Student of the Department of Fine Arts of the Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

Alla RUDENCHENKO – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Decorative Arts and Restoration of the Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

The goal is to determine the artistic features of the art design works of Amvrosy Zhdakha of the early 20 th century (interiors, furniture, screens, porcelain works, stoves), the visualization of which was carried out on December 31, 2025 by Andriy Protsenko and posted on the social network «Facebook».

Results. Thus, the visualization of art design works by Amvrosy Zhdakha of the early 20 th century (interiors, furniture, porcelain works, screens) made possible by artificial intelligence (processing Chat GPT), which was shared on December 31, 2025 by Andriy Protsenko on the social network «Facebook», allowed not only to more clearly understand the constructive, compositional and artistic features of the creative heritage of the outstanding artist and designer, but also gave impetus to the real reproduction of these works in the material.

In general, it is worth noting that after the publication of visualizations of the aforementioned projects by Amvrosy Zhdakha, some of which were based on the principles of Ukrainian Baroque, and others were related to the ideas of modernism and art deco, the analysis of furniture practitioners gave impetus to considering this part of the legacy of the outstanding master not only in the context of the "Zakopane" style, as was previously accepted, but also allowed us to consider these developments from the perspective of Bavarian artistic heritage.

The realized visualizations gave a clearer understanding of the author's understanding of the details of the carving of benches, chairs, sets of armchairs and banquettes, benches-bombettes, sofa corners with a slide, dressing tables, tables, chests, sideboards, kitchen buffets with ceramic and faience dishes, ombré tables, screens, chests of drawers, shelves, universal furniture of the type of sketchbook-easel-music stand for storing notes, paint palettes, newspapers and magazines, as well as an idea of what the stoves and porcelain products designed by the artist-designer could look like. It is worth dwelling separately on the forms of dishes presented in the interiors (the dishpan of the kitchen buffet) and in individual projects (cups with saucers). All the dishes proposed by Amvrosy Zhdakha did not imitate any specific forms of well-known productions. Just as the unique elements in the stove ensemble were designed (a crown in the form of plastically resolved sunflower motifs and individual tiles in the form of a tree of life with a painted sunflower), the artist proposed to decorate the environment with household objects. In particular, a jug of the type of milk jug with a lid, plates of various diameters with decorative ornaments with floral and geometric motifs, a high-necked ladle on a cork, a pepper in the design of the decoration of the bottom of which indicates that the product is intended for a chain, and, accordingly, a goblet, as well as a sugar bowl on a leg with a lid resembling a creamer, a glass-crusher, a masquerade, a teacup with a saucer, a flower vase, a glass. The decor of some objects with fuzzy silhouettes or lines of the drawing was presented more clearly and somewhat refined by artificial intelligence.

In general, it should be noted that starting with the reconstruction of the interior in the folk style, when visualizing which one can better see the details, Amvrosy Zhdakha moved from the idea of Taras Shevchenko with «Picturesque Ukraine», as evidenced by his marginal notes in the margins of manuscripts to project folders. This allowed him to focus attention in his works on several factors at once: significant events, milestones or key works of the historical past, monuments related to the ethnocultural traditions of individual regions (in particular, his native Budzhak, with Turkish-Moldovan influences on Ukrainian art and design of the environment and furniture; Volhynia and Podillia with the influences of the Zakopane style), and style creation, which could consolidate the achievements of Central and Northern Ukraine (Kyiv region – Kirovohrad region) with the heritage of individual territories of Western Ukraine. At the same time, the author demonstrated erudition in knowledge of the best contemporary artistic achievements of modernism and art deco, to which he also paid tribute.

The research methodology consists of a combination of the method of historical reconstruction, the method of visualization with the method of content analysis, as well as ontological, axiological, semiotic, hermeneutic, historical-genetic, historical-chronological, comparative, historical-cultural, sociocultural, cross-cultural, cultural-creative, formal-stylistic, typological, and art historical analysis methods.

Novelty. The novelty of the research lies in the understanding of the visualization of individual interior projects, furnishings, and ceramic forms by Amvrosy Zhdakha and the art historical analysis of the artistic and figurative features of his work.

Practical significance. The results obtained allow us to understand the specifics of Amvrosy Zhdakha's art design achievements, presented in the visualization of his environmental and industrial design projects, some of which, thanks to AI and the presence of customers for such works, can be reproduced and implemented in reality. What the author conceived over a hundred years ago (most of the ideas date back to 1919), will now have the opportunity to become real works of art design or reconstruction of entire interiors. This makes it possible to think about creating a Museum of the outstanding designer and artist of the late 19 th and early 20 th centuries, Amvrosy Zhdakha.

Key words: style, design, ethnodesign, modern, art deco, stylistics, art design, decorative and applied arts, fine arts, project, environment, composition, artistic features, porcelain, faience, oven, ceramics, Amvrosy Zhdakha, artistic features.

Стаття отримана 3.12.2025

Стаття прийнята 5.01.2026

Стаття опублікована 28.05.2026